

УДК 811.161.2'81'373.3

К 73

Віра КОТОВИЧ

**ГАЛИЧИНА XIV СТОЛІТТЯ:
ПРИНЦИПИ НОМІНАЦІЇ ПОСЕЛЕНЬ ОПІЛЛЯ
ТА БОЙКІВЩИНИ**

*У статті проаналізовано ойконіми історико-етнографічних земель Галичини – Опілля та Бойківщини, – уперше засвідчених в історичних документах XIV ст. Розглянуто чотири групи ойконімів – архаїчні посесивні утворення на **-*jь**, відпатронімні назви поселень на **-ичі**, присвійні деривати з суфіксом **-ів** та відмікротопонімні (відапелятивні) ойконіми. З'ясовано, що заснування та номінація практично всіх ойконімів, уперше зафіксованих документами XI ст., здійснювалася набагато раніше – ще в княжий період. Доведено, що на час пізнього середньовіччя топонімійна система Галицької землі була вже повністю сформована.*

Ключові слова: *Галичина, Опілля, Бойківщина, ойконім, слов'янська автохтонна особова власна назва, принцип номінації.*

Постановка проблеми. Чим далі в глибину віків сягає виникнення власної назви на позначення географічного об'єкта, тим більше затемнений його зміст [14, 10]. Власні географічні назви України у лексичній системі мови налічують невизначену кількість одиниць, повного їх переліку досі не укладено. Тож передчасно вести мову про системне синхронне й діахронне вивчення та про комплексний аналіз усіх одиниць, які формують топонімійний простір країни [15, 3]. Однак регіональне вивчення української топонімії загалом та ойконімії зок-

рема ведеться щонайменше кілька десятиріч. І ойконімія Галичини, завдяки архаїчності заселення краю, опрацьована чи не найповніше.

Галичина пізнього середньовіччя – густо заселена територія України, велика частина поселень якої заснована і номінована ще в давньоукраїнській або й дописемний період. Однак сьогодні відсутність писемних історичних документів не дає достатніх підстав однозначно стверджувати про час заснування населених пунктів краю. Фіксація ж ойконіма в архівних документах XIV ст. – ознака того, що поселення кілька десятиріч чи навіть сторіч уже існувало. Не випадково П. Сіреджук, досліджуючи заселеність Прикарпаття, переконує, що майже всі прикарпатські оселі XIV – XV ст. – давньоруські [22, 104]. Сказане, зрозуміло, стосується не лише Прикарпаття, але й усієї Галичини.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сьогодні Галичина – це Львівська, Івано-Франківська, Тернопільська (крім північної частини) області України. Сучасна та історична ойконімія цих та суміжних земель була об'єктом вивчення низки ономастів: Я. Рудницького (географічні назви Бойківщини) [40], С. Грабця (географічні назви Гуцульщини) [34], З. Штібера (топонімія Лемківщини) [42], Я. Залеського (місцеві назви Тернопільщини) [44], Є. Черняхівської (топонімія Львівщини) [31], Д. Бучка (ойконімія Покуття) [3], М. Габорака (ойконімія Прикарпаття) [6], М. Худаша (одноосібно та у співавторстві з М. Демчук – українські карпатські і прикарпатські назви населених пунктів) [27; 28; 29; 30], В. Котович (ойконімія Опілля) [13], І. Волянюк (ойконімія Північної Тернопільщини) [5], В. Яція (ойконімія Івано-Франківської обл.) [32] та інших дослідників.

Мета статті – простежити, ойконіми яких топонімотвірних моделей засвідчено в історичних джерелах XIV ст., які принципи та способи номінації поселень використовувалися при найменуванні галицьких населених пунктів Опілля й Бойківщини.

Порівняно з княжим періодом, в архівних документах XIV ст. ширше засвідчено назви населених пунктів, більшою є кількість джерельних матеріалів, із яких можна почерпнути інформацію. Однак пізнє середньовіччя – це час, коли Галичина стала об'єктом воєнних суперечок між Польщею, Угорщиною та Литовською державою. 1349

року польські феодалі, очолювані Казимиром III, захопили галицькі землі, а це аж ніяк не сприяло заснуванню тут нових поселень. Тож зрозуміло, що першофіксації XIV ст. – це назви тих населених пунктів, які вже були засновані в попередні віки, але з різних причин не потрапили до давніх літописів.

Нами опрацьовано архівні документи XIV ст. («Akta grodzkie i ziemskie» [33]; «Matricularum Regni Polonia Summaria» [37]; «Materjały archiwalne wyjęte głownie z Metryki Litewskiej od 1343 do 1607 roku» [38]; «Zbiór dokumentów małopolskich» [45]; «Źródła dziejowe» [46]) етнічних теренів Галичини у межах сучасного Опілля (населені пункти Перемишлянського р-ну Львівської обл., поселення, розташовані на північ від Дністра Миколаївського та Жидачівського р-ів Львівської обл., Рогатинського й Галицького р-ів Івано-Франківської обл., і поселення на північ від Дністра і на захід від р. Золота Липа Бережанського, Підгаєцького і Монастириського р-ів Тернопільської обл.) та Бойківщини (поселення, локалізовані в межах сучасних Дрогобицького, Самбірського, Сколівського, Старосамбірського, Стрийського, Турківського р-ів Львівщини, Долинського, Рожнятівського р-ів Івано-Франківщини). У писемних пам'ятках XIV ст. виявлено 32 ойконіми, що й зараз побутують на території Опілля та 46 назв теперішніх бойківських поселень.

Об'єктом сьогоденішнього розгляду стали чотири ойконімотвірні моделі: архаїчних посесивів на **-*jь**, відпатронічних утворень на **-ичі** (<-*itji), давніх присвійних ойконімів на **-ів** (<-*ovь) та відапелятивних (відмікротопонімічних) ойконімів.

Загальновідомо, що словотвірний архетип на **-*jь** походить ще з часу племінного співжиття слов'ян праслов'янської епохи, формування якого сягає праїндоевропейської доби [14, 101]. У XII – XIII ст. цей формант уже перестав виконувати топонімотвірну роль, тож спродуковані в подальшому за цією моделлю ойконіми кваліфікуватимемо як утворені за аналогією до архаїчних, уперше засвідчених у документах XIV ст., але відомих щонайменше з часів Галицького чи Галицько-Волинського князівств. Слушною є думка Д. Бучка, що всі ойконіми Карпат і Прикарпаття на **-*jь**, незалежно від часу їх першої фіксації в

документах, виникли не пізніше кінця XIII ст. Таке визначення часу функціонування цих архаїчних назв знаходить своє підтвердження передусім у старому типі їх твірних основ, виражених давньослов'янськими чи давньоукраїнськими композитними, рідше відкомполітними іменами [2, 257].

На теренах Опілля такими є ойконіми *Бибель* [1375 р. – *Bibel* – 33 II, 6] – посесив на **-*jь** від особової назви (далі – ОН) **Бибель* < **Бытибель* та *Тустань* [1395 р. – *Tustan* – 33 XII, 671] – посесив на **-*jь** від ОН **Тустань* < **Тухостань*. Жоден із названих антропонімів не зафіксований у відомих нам ономастиконах, тому й обросли назви поселень народною етимологією так щільно, що ойконім *Бибель* (пізніше *Библо*) видався немилозвучним (йому приписувався вплив апелятива *библо* / *бидло*), а так як засноване поселення на березі річки *Бибельки*, то 1947 року перейменували його на *Набережне*. Ойконім *Тустань* перейменований не був, але численні перекази говорять про словосполучення *ту стань*, тож сьогодні по всій Галичині продовжують народжуватися ергоніми на зразок *Ту Стань*, тобто *тут зупинися*. Гіпокористики *Бибель* та *Ту стань* чітко прочитуються в основах названих ойконімів, а імена-комполіти, від яких вони походять, можемо реконструювати, зважаючи на аналогічні компоненти в інших комполітних іменах (комполіти *Быт[u]-*, *-бить*: *Butmar* [41 I, 295], *Radobyt* [43, 72]; *Бел[u,-o]*, *-бе[u]ль*: *Niedabil* [41 IV, 36], *Белизар*, *Белослав* [12, 70]; *Тухо-*: *Tuchomir*, *Tuchomysl*; *-стань*: *Nestan*, *Stanimir* [43, 86], *Станимиръ* [7, 458]).

З певним застереженням можемо зарахувати до давньоукраїнських посесивних утворень на **-*jь** і ойконім *Вербіж* [1375 р. – *Wierzbansch* – 33 V, 12]. М. Худаш уважає, що первісну назву поселення слід читати як *Вербяжъ*, отже, це посесив на **-*jь** від ОН **Вербягъ* або **Вербяга*. Учений так реконструює ці антропоніми вслід за М. Малец [36, 99], яка польські антропоніми на **-'ага (-ęga)** **Lubięga*, *Racięga* виводить із ойконімів *Lubięż*, *Raciąż* [3, 106]. Д. Бучко не відкидає відантропонімного походження ойконіма *Вербіж*, однак припускає можливість його утворення і від апелятива *вербіж* «зарості верби», пор. *верняжок* «вербняк, зарості верби» [11 I, 380]. Суфікс **-іж** відбиває посиленість

номінованої ознаки, він походить від давнього **-eǫь**, що є континуантом праслов'янського **-*egjo** [3, 93].

Писемні історичні джерела XIV ст. фіксують три ойконіми Бойківщини на **-*jь**. Та попри те, що сьогодні всі вони є відомими поселеннями і мають статус міст, до того ж в ономастиконах засвідчено імена-комполіти, що стали базовими для двох із них, – досі походження кожного з ойконімів ще супроводжується народноетимологічною легендою. Йдеться про *Борислав* (очевидно, в документах, писаних давньою українською мовою, ця назва у відповідності з законами української мови вживалася з фінальним м'яким **-ль**, але під впливом польської канцелярії цей формант зник [2, 257 – 258]) [1387 р. – *Boryslaw* – 37 IV, 330] – посесив на **-*jь** від слов'янської автохтонної композитної власної особової назви *Бориславъ* [26, 38] (за народною легендою *Борислав* – *бори славі*); *Самбір* [1390 р. – *Sambor Nova Olim Pohonicz* – 33 VI, 2]; 1398 р. – *Zambor* – 33 VII, 39] – посесив на **-*jь** від слов'янської автохтонної композитної власної особової назви *Самборъ* [17, 171] (за народноетимологічною версією *Самбір* – *сам бір*) та *Дрогобич* [1378 р. – *Drohobicz* – 35 I, 536] – посесив на **-*jь** від слов'янської автохтонної композитної власної особової назви **Дрогобитъ* (пор. компоненти *Дорого-* (*Дрого-*, *Драго-*): *Дорогобугъ*, *Дорогомилъ* [17, 457], *Drahobul*, *Drahobud*, *Drahomil*, *Drahomir*, *Drahorad* [43, 75], *Nedrah*, *Setidrah*, *Sobedrah* [43, 75] та *-битъ*: *Битомиръ* [19, 12], *Radobyт* [43, 72]) (за народним переказом *Дрогобич* – *другий Бич*).

Найчастотнішими в документах XIV ст. є ойконіми на **-ичі** (<**-*itji**). Вони, як стверджує О. Купчинський, теж дуже давні й асоціюються з первіснообщинним ладом, з дворищною системою господарювання [14, 20]. В основах більшості з таких назв вживаються давньослов'янські (давньоукраїнські) композитні, відкомпозитні та відапелятивні імена, зрідка – імена церковно-християнські. Початки виникнення ойконімів на **-ичі** дослідники відносять до праслов'янського періоду, а територію поширення цих назв кваліфікують як одну з найдавніше заселених. Архаїчність таких ойконімів підтверджується їх побутуванням на автохтонних землях усіх слов'ян, а також ранньою фіксацією цих назв у найдавніших писемних пам'ятках від X ст. Заснованими ще

в давньоукраїнський період, однак уперше засвідченими писемними джерелами XIV ст. на Опіллі є такі ойконіми: *Браничі* [1374 р. – *Branicze* – 38, 194] – у назві поселення відображено патронім *Браничи*, утворений від ОН *Брань* [17, 25] < *Бранивой*, *Бранимиръ* [17, 25], *Лютобрань* [17, 116]; *Пановичи* [1395 р. – *oraz doline Popowicz* – 45 VI, 133] < патронім *Пановичі* < ОН *Пань* [17, 148] < *Панславъ* [17, 147]; *Ушковичи* [1392 р. – *Uszkowice* – 33 II, 34] < патронім *Ушковичі* < ОН *Ушко*, *Uszko* [41 V, 523].

На Бойківщині таких назв поселень набагато більше. Це ойконім *Бісковичі* [1375 р. – *Buskowusze* – 33 VIII, 14], у назві якого відображено патронім *Бісковичі*, утворений від ОН *Бѣско* (*Бѣсокъ*) [26, 135] < *Бесъ* [4, 12]; *В'яцковичі* [1395 р. – *Wieckowice* – 333 VI, 19] < патронім *В'яцковичі* < ОН *В'яцко* (*Виѣско* [41 VI, 74]) < *В'яцъ* (*Виѣс* [41 VI, 74]) < *В'яцеславъ* [17, 55], *В'яцемиль*, *В'яцеславъ* [17, 54]; *Гортиничі* [1387 р. – *Hortynusze* – 37 IV, 336] < патронім *Гортиничі* < ОН **Гортина* (< **Гордина*) < *Гордеборъ*, *Гордиборъ*, *Гордомиль* [17, 61]; *Рітеровичі* [1323р. – *Rytherowicze* – 45 IV, 901] < патронім *Рітеровичі* < ОН **Рітер*; *Воютичі* [1353 р. – *Wojuticki* (у документі йдеться про антропонім, а не про назву поселення, а це означає, що поселення на той час уже існувало) – 45 IV, 946] < патронім *Воютичі* < ОН **Воюта* < *Вой* (*Woj* [41 VI, 77]) < *Воиборъ*, *Воигостъ*, *Воимиръ*, *Воиславъ* [17, 45], *Боживой*, *Боривой*, *Будивой* [17, 18, 22, 28]; *Корнеловичі* [1375 р. – *Cornielowice* – 45 IV, 1026] < патронім *Корнеловичі* < ОН *Корнел(ь)* < *Корнелій* [23, 69]; *Купновичі* [1377 р. – *Chirnowicze* – 45 IV, 1033] < патронім *Купновичі* < ОН **Купно* (пор. *Куплений* [9, 113]); *Мединичі* [1395 р. – *Medenice, Medenicze* – 33 III, 60] < патронім *Мединичі* < ОН **Медина* < *Мед* [17, 121]; *Новошичі* [1377 р. – *Nowoszczusze* – 45 IV, 103] < патронім *Новошичі* < ОН *Новош* (*Nowosz* [41 IV, 81]) < *Новосил*, *Новослав* [19, 71]; *Радиловичі* [1375 р. – *Radylowice* – 45 IV, 1026] < патронім *Радиловичі* < ОН *Радило* < *Радъ* [17, 154; 9, 23] < *Радивой*, *Радиградъ*, *Радимиль*, *Радимиръ*, *Радобудъ* [17, 162, 163], *Bohurad*, *Domarad* [43, 83]; *Стрѣлковичі* [1390 р. – *Strzelkowicze* – 33 VI, 2] < патронім *Стрѣлковичі* < ОН *Стрѣлко* (*Strzałko* [41 V, 228]) < *Стрѣль* (*Strzał* [41 V, 228]) < **Стрезилють*, **Стрежилють*; *Тустановичі*

[1387 р. – *Thustanowicze* – 37 IV, 323] < патронім *Тустановичі* < ОН **Тустан* < **Тутостанъ*, **Тугостанъ*; *Чайковичі* [1349 р. – *чайковець* (катоїконім) – 24 II, 530] < патронім *Чайковичі* < ОН *Чайко* [9, 125], *Чайка* [9, 125] < **Чай* < *Bolečaj*, *Bohusaje*, *Dobročaj* [28, 366].

У документах XIV ст. засвідчено ойконіми із суфіксом **-ів (<-овъ)**. Виникнення цієї давньої загальнослов'янської ойконімної моделі припадає на період пізньої слов'янської колонізації, тобто на період формування феодальних відносин, утворення класового суспільства. Посесивна модель на **-ів (<-овъ)** бере свої початки ще в праслов'янській епосі й підтвердженням її архаїчності може бути існування міста *Києва* в першій половині I ст. н. е. С. Роспанд уважав, що експансивність посесивів на **-овъ**, **-евъ**, **-инъ** з'являється у XII ст. і пізніше, коли починають відмирати посесивні назви на **-*јь** [39, 83]. У той час основною формою існування суспільства стає приватна власність на землю та засоби виробництва. У назвах поселень відбивається належність землі чи населеного пункту конкретній особі, а за словотвірною семантикою ці назви є тотожними з архаїчними загальнослов'янськими назвами на **-*јь**.

Документи XIV ст. вперше фіксують такі опільські ойконіми з формантом **-ів (<-овъ)**: *Баранів* [1364 р. – *Baranow* – 33 II, 4] – присвійне утворення від ОН *Баранъ* [17, 8]; *Дунаїв* [1386 р. – *Dunajow* – 33 II, 22] < ОН *Дунай* [17, 80]; *Носів* [1395 р. – *Nosow* – 45 II, 133] < ОН *Носъ* [17, 139] < *Носимиръ*, *Носиславъ* [17, 139]; *Подусів* [1368 р. – *Podusow* – 33 II, 18] < ОН *Подусъ*, пор. *Подусъ* [1, 228]; *Чагрів* [1394 р. – *Чагрово* – 21, 54] < ОН **Чагоръ* < **Чарногоръ*, **Частогоръ* (пор. інші композитні імена із складом *Ча-* препозитивного компонента: *Чадоборъ*, *Чарнославъ*, *Частоборъ* [17, 204, 205] та з пост-позитивним компонентом *-горъ*: *Сієczygor*, *Dalegor* [41 II, 163]). Рід *Чагрів* відомий з історії Галицького князівства часів Ярослава Осмомисла (1153 – 1187 р.).

Структурно близькими до утворень на **-ів (<-овъ)** є посесиви на **-ин**: *Колоколин* [1394 р. – *Колоколинъ* – 21, 54] < ОН **Колокола*, пор. *Колоколь* [26, 190].

На Бойківщині посесивним дериватом на **-ів (<овь)**, вперше засвідченим документами XIV ст., є *Болозів* [1370 р. – *Blossew* – 45 IV, 1005] < ОН **Болоз*.

Номінація розглянутих нами ойконімів здійснювалася через відображення в їх назвах зв'язку з найменуванням окремої особи (посесивні ойконіми на **-*їь** та на **-ів (<овь)**) або групи людей (відпатронімі ойконіми на **-ичі**). Значно меншою є кількість давніх поселень Галичини, іменованих через відображення в їх назвах зв'язку з назвами інших географічних об'єктів. Цей принцип номінації реалізовувався найчастіше шляхом перенесення назв примітних на місцевості об'єктів на виниклі поруч з ними поселення. Тобто ойконіми типу *Гора*, *Брід*, *Долина* утворено не безпосередньо від апелятивів, а через посередництво однойменних мікротопонімів. У писемних джерелах XIV ст. такими є назви галицьких поселень *Городище* [1376 р. – *Crodiscze* – 38, 5] – утворення від мікротопоніма *Городище*, мотивованого апелятивом *городище* «поселення, укріплене валами і ровами» [25 II, 136]; «місце, де колись був город» [8 I, 108]; *Руда* [1394 р. – *Родда* – 21, 54] < мікротопонім *Руда* < апелятив *руда* «болото з іржавою водою» [18, 52]; «іржаве болото на березі» [16, 248]; «іржаве багно, болото» [10, 258]; *Устя-Зелене* [1349 р. – *Uscie Zielone* – 45 III, 74] < мікротопонім *Устя* < апелятив *устя* (*устє*) «місце, де струмок впадає в річку» [20, 152] + атрибутивний компонент *зелений* із вірогідним означенням кольору.

На Бойківщині за такою ж моделлю утворено ойконіми *Озимина* [1395 р. – *in Ozutyni* – 45 IV, 1122]; у назві поселення відображено характерну ознаку місцевості, на якій населений пункт було засновано. Ойконім утворено від мікротопоніма *Озимина*, мотивованого апелятивом *озимина* «сходи або посіви озимих культур» [25 V, 654]; *Монастирець* [1377 – 1387 рр. – *Monastherzecz* – 45 IV, 1043] – на назву поселення перенесено назву збудованого об'єкта сакрального характеру. Ойконім утворено від мікротопоніма *Монастирець*, мотивованого апелятивом *монастирець* < *монастир* «релігійна громада ченців або черниць, що з належними їй землями та капіталами становлять церковно-господарську організацію; церква, будівлі й територія, належні цій

громаді» [25 IV, 794]. Ойконімів аналізованої моделі на теренах Галицької землі у XIV ст. було менше, бо на той час при творенні ойконімії головну роль відігравав не зв'язок з назвами інших географічних об'єктів, а людський чинник.

Висновки. Отже, у XIV ст. топонімійна система Галицької землі була вже сформованою. Гадаємо, що всі ойконіми, фіксовані історичними документами того часу, були заснованими ще в княжий період. На це прямо вказують як суфікси, за допомогою яких вони утворені, так і слов'янські автохтонні особові власні імена, що послуговували етимонами для ойконімів.

Галичина XIV ст. засвідчена в давніх документах ще й першофіксаціями ойконімів іншого взірця: *Бережани* (1375 р.), *Кнісело* (1392 р.), *Кологори* (1389 р.), *Крупсько* (1394 р.), *Поточани* (1375 р.), *Угорці* (1375 р.), *Рогізно* (1323 р.), *Ступниця* (1377 р.), *Чемеринці* (1392 р.) тощо. Про них – наші подальші розвідки.

Література

1. Богдан Ф. Словник українських прізвищ у Канаді / Ф. Богдан. – Вінніпег, Ванкувер : Накладом Ономастичної комісії УВАН і Канадського Назвознавчого Інституту, 1974. – 240 с.
2. Бучко Г., Бучко Д. Історична та сучасна українська ономастика : Вибрані праці / Ганна Бучко, Дмитро Бучко. – Чернівці : «Букрек», 2013. – 456 с.
3. Бучко Д.Г. Походження назв населених пунктів Покуття / Д.Г. Бучко. – Львів : Світ, 1990. – 143 с.
4. Веселовский С.Б. Ономастикон. Древнерусские имена, прозвища и фамилии / С.Б. Веселовский. – М. : Наука, 1974. – 382 с.
5. Воляннюк І.О. Становлення і розвиток ойконімії Північної Тернопільщини XII – XX ст. [Текст] : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01 / Воляннюк Інна Оверківна ; Прикарпатський національний ун-т ім. Василя Стефаника. – Івано-Франківськ, 2009. – 19 с.
6. Габорака М.М. Семантико-словотвірні типи ойконімів Прикарпаття (XII – XX ст.) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01 / Габорака Мирослав Михайлович ; Прикарпатський ун-т ім. Василя Стефаника. – Івано-Франківськ, 1999. – 17 с.
7. Гинкен Г.Г. Древнейшие русские двусосновные личные имена и их уменьшительные / Г.Г. Гинкен // Живая старина. – Вып. 4. – 1893. – 160 с.
8. Грінченко Б. Словарь української мови / Б. Грінченко // Збір. ред. журн. «Киевская старина». Надр. з вид. 1907 – 1909 рр., фотомех. способом. – К. : Вид-во АН УРСР, 1958 – 1959. – Т. 1 – 4.

9. Демчук М.О. Слов'янські автохтонні особові власні імена в побуті українців XIV – XVIII ст. / М.О. Демчук. – К. : Наукова думка, 1988. – 172 с.
10. Дзензелівський Й.О. Програма для збирання матеріалів до лексичного атласу української мови / Й.О. Дзензелівський. – К. : Наукова думка, 1987. – 24 с.
11. Етимологічний словник української мови. – К. : Наукова думка, 1982. – Т. I.
12. Илчев С. Речник на личните и фамилни имена у българите / С. Илчев. – София : Изд-во на Българската Академия на науките, 1969. – 230 с.
13. Котович В. Походження назв населених пунктів Опілля / Віра Котович. – Дрогобич : Відродження, 2000. – 155 с.
14. Купчинський О.А. Найдавніші слов'янські топоніми України як джерело історико-географічних досліджень (Географічні назви на -ичі) / О.А. Купчинський. – К. : Наукова думка, 1981. – 251 с.
15. Лучик В.В. Етимологічний словник топонімів України / В.В. Лучик ; відп. ред. В.Г. Склярєнко. – К. : ВЦ «Академія», 2014. – 544 с.
16. Марусенко Т.А. Материалы к словарю украинских географических апеллятивов (названия рельефов) / Т.А. Марусенко // Полесье. – М. : Наука, 1968. – С. 206 – 255.
17. Морошкин М.Я. Славянский именовслов или собрание славянских личных имён в алфавитном порядке / М.Я. Морошкин. – Спб., 1867. – 213 с.
18. Никончук М.В. Матеріали до лексичного атласу української мови : Правобережне Полісся / М.В. Никончук. – К. : Наукова думка, 1979.
19. Пачичь И. Именовсловъ или речникъ личны имена разны народа славенски / И. Пачичь. – Будим : Миловукъ, 1828. – 114 с.
20. Питання топоніміки та ономастики // Матеріали I Республіканської наради з питань топоніміки та ономастики. – К. : Вища школа, 1962. – 268 с.
21. Роспонд С. Структура и стратиграфия древнерусских топонимов / С. Роспонд // Восточнославянская ономастика. – М. : Наука, 1972. – С. 9 – 89.
22. Сіреджук П. Джерела до вивчення історії виникнення міст Галицької землі в XV – XVII ст. / П. Сіреджук // Архіви України. – № 1. – 1968. – С. 104 – 116.
23. Скрипник Л.Г., Дзятківська М.П. Власні імена людей / Л.Г. Скрипник, М.П. Дзятківська. – К. : Наукова думка, 1996. – 335 с.
24. Словник староукраїнської мови XIV – XV ст. – К. : Наукова думка, 1977 – 1978. – Т. 1 – 2.
25. Словник української мови. – К. : Наукова думка, 1970 – 1980. – Т. 1 – 11.
26. Тупиков Н.М. Словарь древнерусских личных собственных имён / Н.М. Тупиков // Записки отделения русской и славянской археологии русского археологического общества. – Спб., 1903. – Т. 6. – 857 с.
27. Худаш М. Українські карпатські і прикарпатські назви населених пунктів (відапелятивні утворення) / Михайло Худаш. – Львів : Інститут народознавства НАН України, 2006. – 452 с.
28. Худаш М. Українські карпатські і прикарпатські назви населених пунктів (утворення від відапелятивних антропонімів) / Михайло Худаш. – Львів : Інститут народознавства НАН України, 2004. – 536 с.

29. Худаш М.Л., Демчук М.О. Походження українських карпатських і прикарпатських назв населених пунктів (відантропонімні утворення) / М.Л. Худаш, М.О. Демчук. – К. : Наукова думка, 1991. – 268 с.
30. Худаш М.Л. Українські карпатські і прикарпатські назви населених пунктів (Утворення від слов'янських автохтонних відкомполітичних скорочених особових власних назв) / М.Л. Худаш. – К. : Наукова думка, 1995. – 362 с.
31. Черняхівська Є.М. Топонімія Львівщини : автореф. дис. ... канд. філол. наук / Є.М. Черняхівська. – Львів, 1966.
32. Яцій В.О. Ойконімія Івано-Франківської області [Текст] : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01 / Василь Олександрович Яцій ; НАН України, Ін-т укр. мови. – К., 2009. – 18 с.
33. Akta grodzkie i ziemskie czasów Rzeczypospolitej Polskiej z Archiwum tak zwanego Bernardyńskiego we Lwowie. – Lwów, 1868 – 1935. – Т. 1 – 25.
34. Hrabec S. Nazwy geograficzne Huculszczyzny. (Pr. onomast.; № 2) / S. Hrabec. – Krakow, 1950.
35. Księga ławnicza (przemyska) / wyd J. Smółka, Z. Tymińska. – Przemyśl, 1936. – Т. I – II.
36. Malec M. Staropolskie skrocone nazwy osobowe od imion dwuczłonowych / M. Malec. – Wrocław etc. : Wydawnictwo PAN, 1982.
37. Matricularum Regni Polonia Summaria. – Warszawa, 1907 – 1908. – Pars 1 – 3 ; 1910 – 1915. – Pars 4/1-3 ; 1919. – Pars 5/1-2.
38. Prochaska A. Materiały archiwalne wyjęte głównie z Metryki Litewskiej od 1343 do 1607 roku / A. Prochaska. – Lwów, 1890.
39. Rospond S. Słowiańskie nazwy miejscowe z sufiksem -ьsk / S. Rospond // Komitet Językoznawczy PAN : Prace onomastyczne. – Nr. 11. – Wrocław etc., 1969.
40. Rudnyckij J. Nazwy geograficzne Bojkowszczyzny / J. Rudnyckij // Rozprawy z onomastyki słowiańskiej. – Lwow, 1939. – Т. 1.
41. Słownik staropolskich nazw osobowych / pod red. i ze wstępem W. Taszyckiego. – Wrocław etc., 1965 – 1985. – Т. 1 – 7.
42. Stieber Z. Toponomastyka Łemkowszczyzny. – Cz. 1. Nazwy miejscowości / Z. Stieber ; Łódzkie Towarzystwo Naukowe. Wudz. I., Nr. 3. – Łódź, 1948.
43. Svoboda J. Staročeská osobní jména a naše příjmení / J. Svoboda. – Praha : Nakladatelství ČSAR, 1964. – 318 s.
44. Zaleski J. Nazwy miejscowe Tarnopolszczyzny / J. Zaleski // Prace onomastyczne 31. – Wrocław etc., 1987. – 198 s.
45. Zbiór dokumentów małopolskich. – Wrocław etc., 1965 – 1976. – Cz. 1 – 8.
46. Źródła dziejowe. – Т. XVIII, cz. 1. – Warszawa, 1902.

Котович Вира. Галичина XIV века: принципы номинации селений Ополья и Бойковщины. В статье проанализированы ойконимы историко-этнографических земель Галичины – Ополья и Бойковщины, – впервые засвидетельствованные в исторических документах XIV в. Рассмотрены четыре группы ойконимов – архаические

посесивные образования на **-*јь**, отпатронимные названия селений на **-ычи**, притяжательные дериваты с суффиксом **-ов** и отмикротопонимные (отапелятивные) ойконимы. Установлено, что основание и номинация практически всех селений, впервые зафиксированных документами XIV в., осуществлялась гораздо раньше – еще в княжеский период. Доказано, что на время позднего средневековья топонимическая система Галицкой земли была уже сформированной.

Ключевые слова: Галичина, Ополе, Бойковщина, ойконим, славянское автохтонное личное собственное название, принцип номинации.

Kotovych Vira. Galichina XIV century: principles of settlement nomination in Opillya and Boykivshchyna. The article analyzes the historical and ethnographic oikonyms of Galicia – Opillya and Boikivshchyna, – first attested in historical documents of the 14th century. Four groups of oikonyms have been scrutinized, including possessive archaic formation ending in **-*јь**, patronimic names of settlements in **-ychi**, possessive derivatives with suffix **-iv** and microtoponimic (apellative) oikonyms. It has been revealed that virtually all settlements first recorded in the 14th century documents had been established and named much earlier – in the princely period. It is proved that in the late medieval period the toponymic system of Galicia had already been completed.

Key words: Galicia, Opillya, Boikivschyna, oikonym, Slavic autochthonous proper name, the principle of nomination.